

Amsterdam, 4 maart 2011

Betreft: Verzoek om RTRS-gecertificeerde soja af te wijzen

Geachte mevrouw/mijnheer,

We schrijven u in verband met het nieuwe label voor 'verantwoorde' soja, dat dit voorjaar wordt gelanceerd in verschillende Europese landen, waaronder Nederland. De ondertekenende organisaties maken groot bezwaar tegen de Ronde Tafel voor Verantwoorde Soja (RTRS), en het 'verantwoorde soja' label. Dit label maakt geen einde aan ontbossing, het bestempelt genetisch gemanipuleerde Roundup Ready soja als 'verantwoord' en het leidt de aandacht af van echte oplossingen voor de problemen die met de teelt van soja gepaard gaan.

De RTRS is verworpen door 230 maatschappelijke organisaties uit meer dan 30 landen.¹ Deze organisaties voeren onder meer de volgende redenen aan waarom de RTRS geen steun verdient:

- De RTRS geeft niet-duurzame GGO-soja een onterecht 'verantwoord' label
- De criteria bieden geen bescherming van de lokale bevolking of de volksgezondheid tegen de effecten en de uitbreiding van de sojaproductie. Soja die in aanmerking komt voor een RTRS label kan nog steeds geproduceerd worden onder omstandigheden die schade aanrichten aan lokale gemeenschappen, zoals het herhaaldelijk spuiten met pesticiden. Hier maken ook uw consumenten zich zorgen over.

¹ Open brief: Growing Opposition to Round Table on Responsible Soy. Juni 2010. <http://www.gmfreeze.org/page.asp?ID=431&iType=1079>

- De criteria m.b.t. ontbossing zijn zwak, waardoor bossen en andere kwetsbare gebieden niet beschermd worden tegen de uitbreiding van de sojateelt. Ontbossing draagt bij aan klimaatverandering en vernietiging van de biodiversiteit.
- Er bestaat nauwelijks maatschappelijk draagvlak voor dit initiatief, zeker niet in de productielanden.

Sommige bedrijven in de voedselsector geloven misschien dat deelname aan de RTRS leidt tot een verbetering van de criteria. Helaas toont de ervaring aan dat dit niet het geval is. Sommige RTRS criteria zijn in de loop der tijd verder afgezwakt. Zo waren de criteria m.b.t. arbeidsomstandigheden en landrechten in de 2010 versie zwakker dan die in 2009.^{2 3}

Verder zijn de systemen voor monitoring en naleving van de regels niet adequaat. De huidige 2010 RTRS criteria maken niet duidelijk wie de conversie van bossen en andere kwetsbare gebieden gaat monitoren, hoe betaald gaat worden voor deze monitoring, of er onafhankelijke controle op de criteria plaatsvindt en wat er gebeurt als niet aan de criteria wordt voldaan. De bepaling over monitoring en controle is vaag, bijvoorbeeld: “Van producenten wordt verwacht dat ze werken aan een proces van continue verbetering. Voor groeps certificering dient monitoring op groepsniveau plaats te vinden voor zover van toepassing.”

Samengevat: de RTRS standaard voldoet aan geen enkele definitie van “duurzaamheid” of “verantwoordelijkheid”. Bovendien doet het label niets aan de gevolgen van de uitbreiding van de sojateelt, zoals het verdrijven van gemeenschappen en kleine boeren, de aantasting van de voedselzekerheid en de negatieve effecten op sociale omstandigheden en gezondheid.

Het opnemen van een GGO-vrije optie in het certificeringsprogramma⁴ kan de bezwaren tegen het certificeren van GGO soja als ‘verantwoord’ niet wegnemen. Die problemen zijn:

- De bulk van de RTRS soja zal hoe dan ook GGO zijn.
- Breed wetenschappelijk onderzoek toont aan dat GGO soja samen met het herbicide glyfosaat (Roundup) waarvoor het ontworpen is, onaanvaardbare schade aanrichten aan menselijke en dierlijke gezondheid en het milieu. De glyfosaat-resistentie van RR soja leidt tot grootschalige en intensieve bespuiting, vaak per vliegtuig, waardoor water, bodem en lucht vervuild raken, voedselgewassen vernietigd worden en er gezondheidsproblemen bij mensen ontstaan.⁵
- Voortdurend gebruik van glyfosaat veroorzaakt een toename van glyfosaat-resistente onkruiden. Dat leidt tot gebruik van meer en andere onkruidverdelgers – waaronder mengsels van oudere en bijzonder giftige middelen.⁶
- De bodem wordt vergiftigd, raakt uitgeput en er treedt woestijnvorming op.⁷

Vanwege al deze problemen is er een grote en groeiende weerstand in de soja producerende gebieden van Zuid-Amerika tegen het GGO soja/glyfosaat productiemodel.^{8 9 10} In Europa is de weerstand bij de consument tegen GGO voedsel groot en groeit nog steeds. De Eurobarometer 2010 toont dat de

² RTRS Principles and Criteria for Responsible Soy: Field Testing Version. GA-OUT-01.2-ENG May 28, 2009.

³ RTRS Standard for Responsible Soy Production Version 1.0. RTRS_STD_001_V1-0_ENG. June 10, 2010.

⁴ De voorgestelde GGO-vrije module van de RTRS standaard wordt genoemd in RTRS Chain of Custody Standard Version 1.0, van augustus 2010. Deze wordt niet genoemd in RTRS Accreditation and Certification Standard for Chain of Custody Certification Versie 2.0, uitgave november 2010. Beide documenten zijn te vinden op www.responsiblesoy.org. Wij concluderen dat de GGO-vrije module in de praktijk niet bestaat.

⁵ Antoniou, M., Brack, P., Carrasco, A., Fagan, J., Habib, M., Kageyama, P., Leifert, C., Nodari, R., Pengue, W. 2010. GM Soy: Sustainable? Responsible? GLS Gemeinschaftsbank and ARGE Gentechnik-frei. <http://bit.ly/9D9J2k>

⁶ Antoniou, M., et al., op. cit.

⁷ Antoniou, M., et al., op. cit.

⁸ Zie bijvoorbeeld: ‘Interviews with people affected by glyphosate spraying on GM soy.’ 2010. <http://www.gmwatch.org/component/content/article/12479-reports-reports>

⁹ Webber, J., Weitzman, H. 2009. Argentina pressed to ban crop chemical after health concerns. Financial Times, May 29. <http://www.gene.ch/genet/2009/Jun/msg00006.html>

¹⁰ Romig, S. 2010. Argentina court blocks agrochemical spraying near rural town. Dow Jones Newswires, March 17. <http://bit.ly/cg2AgG>

meerderheid van de Europeanen (66%) zich zorgen maakt over GGO producten in levensmiddelen. Dat is een stijging ten opzichte van 2005.¹¹

In dit licht kan het voornemen van de RTRS om GGO soja te labelen als 'verantwoord' beschouwd worden als bijzonder misleidend. Het 'verantwoorde soja' label vormt een risico voor uw merk of bedrijf. We vragen u te zorgen dat de producten in uw schappen geen RTRS-gecertificeerde soja bevatten en dat uw zuivel, vlees en eieren afkomstig zijn van dieren die niet zijn gevoed met RTRS-gecertificeerde of andere vormen van GGO soja.

In plaats van deze soja adviseren wij u met uw leveranciers te werken aan meer duurzame oplossingen, zoals het vervangen van geïmporteerde soja door lokaal geproduceerd voer. Verder verdient het aanbeveling te werken in de richting van andere, meer duurzame vormen van landbouw. U kunt zoeken naar producten en consumentenvoorlichting die zich richten op meer duurzame diëten met minder vlees en zuivel van betere kwaliteit. Ondertussen is er voldoende aanbod op de markt van niet-GGO soja, gecertificeerd volgens de Basel criteria.

We vinden het van belang dat het publiek niet misleid wordt met claims dat geïmporteerde RTRS soja duurzaam of verantwoord is. We zullen de consumenten waarschuwen dat de bulk van de RTRS gecertificeerde soja zal bestaan uit GGO-soja, bespoten met Roundup en geproduceerd in grootschalige monoculturen.

Graag vernemen we uw reactie, die we ook graag zouden publiceren.

Hoogachtend,

Kirtana Chandrasekaran, Friends of the Earth International, kirtana.chandrasekaran@foe.co.uk

Nina Holland, Corporate Europe Observatory, nina@corporateeurope.org

Friends of the Earth International, Postbus 19199, 1000 GD, Amsterdam

Namens:

**Friends of the Earth International
Global Forest Coalition
European Coordination Via Campesina
Food and Water Europe
Rettet den Regenwald - Salva la Selva - Rainforst Rescue
Corporate Europe Observatory
SOS Save Our Seeds
GM Watch
Nederlandse Akkerbouw Vakbond
Nederlandse Melkveehouders Vakbond
Platform Aarde Boer Consument
XminY Solidariteitsfonds
ASEED Europe
Gifsoja.nl**

---

¹¹ Special Eurobarometer Report 354-73.5. Food-Related Risks. Fieldwork: June 2010
Publication: November 2010. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_354_en.pdf